

ESTRATÈGIA SECTORIAL QUE PRESERVI EL TEIXIT COMERCIAL ALS MUNICIPIS DEL VALLÈS OCCIDENTAL

PUNT DE PARTIDA: LA TAULA DE MODEL TERRITORIAL DE COMERÇ DEL VALLÈS OCCIDENTAL

La Taula del model territorial de comerç del Vallès Occidental es va constituir a l'octubre de 2016, i es va configurar amb el conjunt del sector públic, regidories de comerç dels ajuntaments de la comarca, el Consell Comarcal, la Diputació de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, i una bona representació d'entitats socials i econòmiques, com són les Federacions d'Associacions de Veïns de Terrassa i Sabadell, Mercavallès, les Cambres Oficials de Comerç i Indústria de Sabadell i Terrassa, i les organitzacions patronals CECOT, CIESC i PIMEC.

Aquesta taula es va emmarcar en la mesura "Model Territorial del comerç als polígons" del Pacte per la Reindustrialització del Vallès Occidental.

Els reptes principals de la taula eren definir la relació entre el model comercial i territorial fora de la trama urbana i configurar un marc compartit dels usos i creixements comercials previstos amb una visió supramunicipal, partint de la base de garantir el model tradicional de comerç i la preservació dels usos industrials als polígons d'activitat econòmica.

Al juliol del 2017, els ajuntaments de Sabadell i Terrassa com entitats impulsores de la taula van signar un conveni de col·laboració amb el Consell Comarcal per a la coordinació i dinamització de les actuacions a realitzar durant els anys 2017-2018.

Les actuacions més destacades van ser:

- Sessions d'intercanvi de bones pràctiques i presentació d'experiències de diagnosi i coneixement del sector del comerç com, per exemple, l'estudi d'hàbits de consum.
- Elaboració de l'informe "El comerç al Vallès Occidental i Catalunya: un estat de la qüestió", presentant a la taula el 7 de març de 2018, amb

un recull dels diferents plans i estudis catalans i locals vigents.

- Coordinació i seguiment de *l'estudi sobre l'impacte de sòl comercial fora de la trama urbana*, presentat el 20 de setembre de 2018 a la Taula i elaborat per a les Cambres de comerç de Sabadell i Terrassa amb el suport econòmic de la Diputació de Barcelona. Disposa d'informació detallada sobre l'estat i el potencial creixement de l'activitat comercial de tots els municipis.
- Entrevistes i sessions de treball participatives per a l'elaboració d'una proposta d'acord. Recollida del posicionament i prioritats dels ajuntaments, mitjançant entrevistes individuals amb els municipis majors de 50.000 habitants i tallers de treball amb responsables tècnics i entitats socials i econòmiques.

Fruit de tots aquests treballs, de les necessitats i les propostes compartides identificades, la taula valorà la importància d'aprovar un acord per una estratègia sectorial de comerç que preservi el teixit comercial als municipis del Vallès Occidental, presentat en data 12 d'abril de 2019, i pendent d'aprovació.

NOVA ETAPA DE CONCERTACIÓ TERRITORIAL COMARCAL

La crisi provocada per la Covid-19 ha comportat un canvi en les iniciatives de dinamització de la comarca, i ha generat un nou context. És un moment d'oportunitats que ha de permetre el desplegament de noves eines i mecanismes de participació, gestió i concertació territorial en les polítiques públiques.

A nivell general, el Consell d'alcaldis del Vallès Occidental, en data 16 de juny va aprovar el **Pla de Reconstrucció social i econòmica del Vallès Occidental** que articula la cooperació institucional i el posicionament del territori en quatre grans eixos:

mesures transversals i territorials (Reinventem-nos), mesures de protecció social (Protegim-nos), mesures de reactivació econòmica (Activem-nos) i mesures de sostenibilitat i responsabilitat social (Responsabilitzem-nos). Aquest va ser avalat pels principals agents econòmics i socials del territori en la mateixa sessió d'aprovació i, pel plenari del Consell Comarcal en sessió de 16 de juliol.

A nivell sectorial, es treballa en el desplegament d'un **Pla de Reactivació socioeconòmica** per establir un marc d'actuació compartit que permeti incrementar la resiliència i capacitat d'adaptació del territori, que es desplega en diferents àmbits:

- Indústria i Innovació (donant continuïtat al Pacte per la Reindustrialització)
- Comerç i Restauració (impulsat a partir dels efectes de la covid-19).

Com a òrgans de treball en el marc del comerç i la restauració s'estableixen diferents espais de concertació públics i privats:

- Grup impulsor, amb representació institucional
- Grup motor Espais comercial, amb representació tècnica

Així mateix es considera de gran importància donar continuïtat a l'instrument de concertació *Taula Model Territorial de Comerç* com l'espai de seguiment, elaboració i aprovació d'aquests treballs, i constituït per totes les administracions i agents econòmics i socials del sector.

IMPORTÀNCIA DEL SECTOR DE COMERÇ AL VALLÈS OCCIDENTAL

El comerç com a eix vertebrador de les ciutats ha de tenir un paper cabdal en el desenvolupament econòmic i social del municipi, ja que ha esdevingut un sector estratègic clau per a les economies locals, tant per a la vitalitat de les zones urbanes, com fins i tot per a seva configuració urbanística.

L'activació del teixit comercial és un dels elements centrals que tenen els governs locals per a construir unes ciutats sostenibles, socials, amables i segures i, per tant, requereix tenir-lo en compte en les actuacions de les diferents àrees de gestió dels ajuntaments, en una tasca cada vegada més transversal i cohesionada.

Algunes dades de referència situen la importància del sector del comerç al Vallès Occidental:

- Representa el 23% del valor afegir brut (VAB) del sector serveis i el 16% del VAB total de la comarca del Vallès Occidental (*Idescat, 2017*)
- Aglutina 10.080 establiments, el 10,3% del total d'establiments de Catalunya (*CECC, 2019*)
- Manté una densitat comercial de 10,89 establiments per cada 1.000 habitants i superfície mitjana de 129 m², una de les més baixes de Catalunya (*CECC, 2019*)
- Aplega el 21% dels 377.386 llocs de treball a la comarca i el 26% de les 24.693 empreses (Dept. Empresa i ocupació, 2019)

Algunes dades sobre l'afectació de la crisi sanitària de la COVID-19 en el sector del comerç al Vallès Occidental, indiquen (observatori comarcal IIIT 2020):

- L'ocupació del sector ha caigut un 2,5%, el que suposa la pèrdua de 2.051 llocs de treball.
- El nombre de comptes de cotització ha caigut un 7,1%, el que significa la pèrdua de 484 centres de treball.
- La caiguda de la contractació ha estat molt greu, amb un 25,4% menys de contractes que l'any 2019
- El comerç al detall i l'engròs suma 77.501 llocs de treball, el 20,5% del total (377.386)
- Fins el 30 de setembre, es van autoritzar 2.571 ERTOS en el sector, amb un total de 18.526 persones afectades

PER UNA ESTRATÈGIA SECTORIAL QUE PRESERVI EL TEIXIT COMERCIAL ALS MUNICIPIS DEL VALLÈS OCCIDENTAL

Davant del repte compartit de situar el comerç com un eix cohesionador de les ciutats i pobles, i de donar-li la importància que es mereix pel pes que té en l'economia local, apostem per tenir una visió estratègica supralocal del sector.

Amb aquesta convicció entenem que les **bases del model de comerç del present i futur són:**

- Fomentar un model de comerç integrat en l'espai urbà que contribueixi a estructurar i cohesionar les ciutats i pobles.
- Reforçar el model de comerç de ciutat compacte, que potenciï els nuclis comercials en la seva estructura urbanística.
- Apostar per una oferta comercial de proximitat, de petites i mitjanes empreses.
- Promoure una oferta amb qualitat comercial que satisfaci les necessitats del consumidor.
- Impulsar la mobilitat i planificació urbanística sostenible per evitar la dispersió i els desplaçaments innecessaris.
- Fomentar un comerç socialment responsable i que integri els principis de l'economia circular.

Per tot l'exposat, S'ACORDA :

Primer. Reforçar el paper del comerç com a activitat econòmica i com a agent de cohesió social en les polítiques municipals.

- Fomentar a les organitzacions municipals la creació d'una regidoria específica de comerç que estigui vinculada a l'àmbit de la promoció econòmica, amb una funció i rol ajustada a la importància del sector i a les dimensions del municipi i l'organització municipal, dotant-la dels recursos adequats.
- Desenvolupar plans estratègics comercials o plans d'actuació municipals per tal de definir i concretar el model comercial del municipi tenint com a marc general les bases del present acord.

- Impulsar la transversalitat i la coordinació dins de l'organització municipal entre les àrees amb més incidència en l'activitat comercial que afavoreixi la transmissió d'informació en relació al planejament, mobilitat i llicències d'activitat comercial.
- Recollir de manera sistematitzada i periòdica informació sobre el teixit comercial en el municipi, creant els mecanismes necessaris per a compartir aquesta informació entre totes les àrees del consistori i amb els altres municipis de la comarca.

Segon. Potenciar polítiques sectorials que reforcin el model comercial de proximitat i que avancin cap a un desenvolupament sostenible del territori.

- Fomentar l'ocupació de locals buits en els principals eixos comercials amb polítiques actives com, per exemple: borsa de locals tancats, bonificacions, reducció de taxes,...
- Apostar per implantacions comercials sostenibles, amb baix impacte en el territori a nivell de mobilitat.

Tercer. Endegar l'elaboració d'una Pla d'Actuació de Comerç del Vallès Occidental a partir del lideratge, cooperació i implicació dels ens locals i agents socials i econòmics.

- Identificar i desenvolupar mesures i projectes específics que avancin i recolzin les bases del present acord i les diferents propostes de treball que tinguin un abast supralocal, generant economies d'escala.
- Dotar l'instrument de concertació *Taula Model Territorial de Comerç* com l'espai de seguiment, elaboració i aprovació d'aquests treballs.
- Establir convenis de col·laboració amb les entitats locals i ens supracomarçals per dotar de finançament i recursos per a desenvolupar l'estratègia i el pla comarcal de comerç.

Grup Impulsor Comerç i Restauració
Vallès Occidental, 9 de novembre de 2020